

abcdefgh

Aan
De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Contactpersoon	Doorkiesnummer
Datum	Bijlage(n)
2 januari 2002	-
Ons kenmerk	Uw kenmerk
DGP/M/MV/U.02.04102	-
Onderwerp	
Verbeterplan en Directie en Raad van Commissarissen NS	

Geachte voorzitter,

Inleiding en doel

Als gevolg van de grote problemen op het spoor heeft NS in de zomer van het vorige jaar een verbeterplan opgesteld dat moest voorzien in het herstel van de basiskwaliteit van het vervoersproduct en daarmee het vertrouwen van de reiziger en burger in het bedrijf NS. In het Overgangscontract II was -zoals bekend- geregeld dat NS een verbeterplan moest indienen bij het achterblijven van de punctualiteit met 3 of meer procent ten opzichte van de norm. In het verbeterplan gaf NS aan dat het niet mogelijk was om de oorspronkelijk voor 2001 gestelde norm van 88% te realiseren binnen die bandbreedte.

Het verbeterplan moest het mogelijk maken om op termijn weer zoveel als mogelijk te voldoen aan de gemaakte afspraken binnen het kader van het Overgangscontract II. NS wilde met het verbeterplan de geconstateerde negatieve neerwaartse spiraal doorbreken.

In het verbeterplan heeft NS ten aanzien van de punctualiteit een halfjaarlijks voortschrijdende doelstelling gepresenteerd, waarbij als ondergrens in 2005 89% zou worden behaald (het niveau van 2002) en over 2001 80%. De NS achtte deze ondergrens realistisch en haalbaar en noemde dit bovendien een behoedzaam scenario. Deze doelstellingen zijn vervolgens verankerd in de verlengingsovereenkomst van het Overgangscontract II, die ik met de NS voor een halfjaar heb afgesloten. Richting NS, de reiziger en uw Kamer heb ik daarbij duidelijk gemaakt dat dit in lijn met de zienswijze van de NS wat mij betreft de absolute bottom-line was. Met de Raad van Commissarissen heb ik de afspraak gemaakt dat deze zou toezien op de realisatie van de normen door de directie en dat er zou worden afgerekend op de voortgang.

In lijn met het verbeterplan en het verlengde Overgangscontract II zou NS mij uiterlijk eind januari informeren over de realisatie van het Verbeterplan. Door recente ontwikkelingen is een en ander echter in een stroomversnelling geraakt en wil ik u door middel van deze brief, mede namens de minister van Financiën, informeren over de laatste stand van zaken.

Postbus 20901 2500 EX Den Haag
Plesmanweg 1-6

Telefoon 070 351 6171
Telefax 070 - 351 6418
E-mail ronald.nomes@dgp.minvenw.nl

Gesprek met de president-commissaris van NS

Op 31 december jongstleden heb ik vanuit het belang van de reiziger een gesprek gevoerd met de president-commissaris van NS, de heer Timmer. De directe aanleiding hiertoe was onder meer de zorgwekkende ontwikkeling op het gebied van de punctualiteit gedurende de afgelopen periode. De heer Timmer heeft tijdens dit gesprek aangegeven dat het voor hem duidelijk was dat de door NS in het Verbeterplan vastgestelde minimum punctualiteitsnorm van 80% voor 2001 niet zou worden gehaald door NS. Ik heb hierop bevestigd dat het bekend is bij de Raad van Commissarissen en de directie dat deze punctualiteitsnorm een absolute minimumnorm is en dat het aan de Raad van Commissarissen is, als primaire toezichthouder, om maatregelen te nemen bij het niet nakomen van deze norm. Deze zienswijze is ook benadrukt door de Vaste Kamercommissie tijdens het Algemeen Overleg van 20 december 2001.

Ik wil hierbij nadrukkelijk opmerken dat het niet alleen gaat om het niet halen van de punctualiteitsnorm. Een norm overigens die de Raad van Commissarissen en directie van NS zichzelf als bottom-line in het Verbeterplan hebben opgelegd en als zodanig gecommuniceerd. Ook de andere indicatoren uit het Overgangscontract II laten in vergelijking met vorig jaar een negatieve ontwikkeling zien ten aanzien van de dienstverlening op het spoor. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de negatieve ontwikkeling in het klanttevredenheidsoordeel ten opzichte van vorig jaar. In het vervolg van deze brief zal ik hierop een nadere toelichting geven.

De heer Timmer heeft in navolging op ons gesprek mij op 1 januari 2002 bij brief laten weten dat de leden van de Raad van Commissarissen unaniem hebben besloten om met onmiddellijke ingang hun functies ter beschikking te stellen. Tevens heeft de heer Timmer mij telefonisch laten weten dat de president-directeur, de heer Huisinga, en de directeur In- en Externe Relaties, de heer Lantain, hun ontslag hebben aangeboden met ingang van 1 januari 2002 en dat de Raad van Commissarissen dit ontslag heeft aanvaard. De overige directieleden hebben in overleg met de Raad van Commissarissen besloten om aan te blijven.

Ik betreurt het dat het NS ondanks de grote inspanningen van afgelopen maanden niet is gelukt om de door haarzelf gestelde doelstellingen te realiseren. De onvoldoende prestaties van NS op het gebied van de punctualiteit in combinatie met de verdubbeling van de uitval van het aantal treinen, de genoemde zorgwekkende afname van de tevredenheid van de reiziger en de langdurig verstoorde arbeidsverhoudingen en het zeer hoge ziekteverzuim, hebben de geloofwaardigheid van de NS ernstig aangetast. Ik wil mijn respect uitspreken voor de door de directieleden en leden van de Raad van Commissarissen genomen beslissing om terug te treden.

Op zeer korte termijn zal ik in overleg met de zittende bestuursleden en de (voorzitter van de) Centrale Ondernemingsraad van NS de nodige stappen zetten om de continuïteit van het bedrijf te kunnen waarborgen. Ik kan u reeds mededelen dat ik de heer Meijer, voorzitter van de Raad van Beheer van de Rabobank, bereid heb gevonden om de positie van president-commissaris te vervullen. Hiernaast ben ik voornemens om twee topambtenaren van het ministerie van Financiën en twee topambtenaren van mijn eigen ministerie te benoemen voor een interimperiode om in lijn met de nieuwe statuten een Raad van Commissarissen in te stellen bestaande uit minimaal 5 leden. Gedurende deze interimperiode zal in lijn met de daarvoor geldende procedures gewerkt worden aan de definitieve samenstelling van de Raad van Commissarissen, zodat de genoemde topambtenaren kunnen terugtreden.

Tevens worden er verkennende gesprekken gevoerd met een mogelijke interim president-directeur voor de periode van naar verwachting ca. 6 maanden. Benoemingen zullen op korte termijn in overleg met de beoogde nieuwe president-commissaris, de zittende bestuursleden en de COR plaatsvinden.

De feiten en cijfers rondom het verbeterplan

Ondanks alle inspanningen van de NS om het Verbeterplan te realiseren, is inmiddels duidelijk geworden dat de punctualiteitsdoelstelling van 80% over 2001 niet zal worden gehaald. Op basis van de monitorprocedure die in het Overgangscontract II met NS is afgesproken, blijkt dat het percentage niet boven de 79,9% zal uitkomen. Deze cijfers zijn heden door Railverkeersleiding opgeleverd.

De kwartaalcijfers laten in vergelijking met vorig jaar een forse daling zien:

	1 ^e Kwartaal	2 ^e Kwartaal	3 ^e Kwartaal	4 ^e Kwartaal	Jaargemiddelde ¹
2000	89,1	84,8	86,6	79,6	85,0
2001	83,3	81,0	79,2	75,9	79,9

De cijfers over 2001 bevestigen het beeld van de analyse van de NS in het Verbeterplan dat dit in hoofdzaak is te wijten aan een gebrek aan beschikbaarheid van personeel en materieel bij NS, alsmede problemen met de bijsturing van personeel en materieel en niet te wijten is aan een toename van het aantal infrastructuurverstoringen.

Ook andere gegevens, waarover in het kader van het Overgangscontract II wordt gerapporteerd, laten zien dat de trend van teruglopende dienstverlening op het spoor nog niet is omgebogen:

- het klanttevredenheidsoordeel is dit jaar verslechterd. Vanaf het moment van rapportage in het kader van het Overgangscontract II is de kwartaalontwikkeling van het percentage reizigers dat een algemeen oordeel over het reizen per trein van een 7 of hoger geeft als volgt: 2000-IV: 54%, 2001-I: 50%; 2001-II: 50%; 2001-III: 40%; en het voorlopige cijfer voor 2001-IV is eveneens 40%. Op een meerderheid van de indicatoren in het klanttevredenheidsonderzoek wordt door NS een verslechtering gescoord.
- het percentage gerealiseerde aansluitingen is verslechterd en gedaald van 92,1% in 2000 naar 89,3% in 2001;
- het percentage uitgevallen treindiensten op de 34 knooppunten uit het Overgangscontract II is van 1,3% in 2000 meer dan verdubbeld naar 3,0% in 2001. Dit percentage is overigens ten opzichte van de geplande treindiensten. Gecorrigeerd hiervoor zou de punctualiteit ten opzichte van de huidige realisatiecijfers verder verslechterd zijn, aangezien uitgevallen treinen conform het Overgangscontract II niet meetellen in de punctualiteitscijfers. Het punctualiteitscijfer van 79,9% is derhalve wat geflatteerd. Daarnaast moet tevens in aanmerking genomen worden dat de uitdunning van de zomer- en winterdienstregeling de mogelijkheden voor een punctuele dienstverlening juist vergroot hebben.

Tenslotte

Duidelijk is dat het van belang is om ruimte te creëren voor een schoon schip-operatie met een vernieuwd team dat tezamen met het personeel de schouders zet onder het beoogde herstel van het bedrijf NS en daarmee de verbetering van de service aan de reiziger. Ik heb een nadrukkelijk beroep gedaan op het personeel van NS om tezamen met de (nieuwe) bestuurders de verantwoordelijkheid te nemen voor hun bedrijf om er zo weer het bedrijf van te maken met de internationale naam en faam van vroeger. Ik wil aan u en uw Kamer vragen om de ruimte te bieden aan het bedrijf NS om het benodigde herstel te realiseren.

¹ Het jaargemiddelde wordt berekend over alle metingen van het desbetreffende jaar.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

T. Netelenbos